

Spletnega regionalnega seminarja **Koraki k razvoju filmske vzgoje** se je v torek in sredo, 26. in 27. januarja, udeležilo več kot sto predstavnikov ključnih institucij za razvoj filmske vzgoje iz vse regije in širše – kinematografi, distributerji, filmska in kulturna združenja, nacionalne agencije in ministrstva, izobraževalne ustanove ter samostojni izvajalci filmske vzgoje.

Ti so se na seminarju osredotočali na iskanje pogojev in modelov, ki zagotavljajo kakovost, trajnost in široko dostopnost filmske vzgoje, s primeri pa so se predstavile tudi organizacije, ki jim je z inovativnimi pristopi uspelo ohraniti nadaljevanje programov v času zaprtja oziroma omejenega delovanja kinematografov in drugih kulturnih ter izobraževalnih institucij.

Dvodnevni spletni seminar je potekal v okviru evropskega projekta *Film Education: from Framework to Impact*, ki ga vodi Britanski filmski inštitut s partnerji: Danski filmski inštitut, Vision Kino in Francoska kinoteka. Nasilca izvedbe sta bila Slovenski filmski center in Kinodvor.

Glavni poudarki seminarja

Analiza posameznih praks in širšega okolja je pokazala, da imamo v regiji primere izjemno kakovostnih programov filmske vzgoje, dobro strokovno znanje in partnerske povezave med različnimi sektorji. Ti potenciali pa se zaradi pomanjkanja nacionalnih strategij in stabilnih virov financiranja le s težavo razvijajo v dolgotrajne programe z nacionalnim ali celo širšim regijskim dosegom.

Seminar je odprl vprašanje, kaj področju prinaša uporaba različnih spletnih platform, kamor so številne organizacije prenesle svoje vsebine v času epidemije. Udeleženci seminarja so se strinjali, da te ne morejo nadomestiti celovite filmske izkušnje v kinu, ki jo bo v prihodnje treba prilagajati spremenjenim potrebam občinstva, jo oblikovati kot privlačen in varen družabni dogodek. Spletna mesta ob tem prinašajo nove možnosti posredovanja vsebin in prispevajo k širšemu dosegu ter večji vključenosti otrok in mladih. Pri tem imajo pomembno vlogo brezplačne vsebine za otroke in mlade, ki pa so ekonomsko vzdržne zgolj ob podpori javnih in/ali zasebnih sredstev.

Velik izziv predstavlja dostopnost kakovostnih filmskih naslovov, saj je epidemija poleg filmske produkcije prizadela tudi filmsko distribucijo. Za nadaljnji razvoj filmske vzgoje je zato bistveno oblikovanje trajnostnih poslovnih modelov, ki bodo zagotavljali stabilno delovanje vseh ključnih akterjev in usklajeno strateško sodelovanje vseh členov filmske verige.

Kakovostna filmska vzgoja je odvisna od ljudi, zato je treba skrbeti za nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje tako izvajalcev filmske vzgoje znotraj področja kinematografije kot pedagoških delavcev v izobraževalnem sektorju. Skozi povezavo obeh področij – kulturnega in izobraževalnega, lahko dosegamo največ otrok in mladih. Posebej je bila poudarjena tudi potreba po študijah in raziskavah spreminjajočih se trendov in gledalskih navad.

Partnerstva, ki omogočajo izmenjavo znanja, vsebin in orodij, bistveno prispevajo k razvoju področja v smeri večje kakovosti in trajnosti. Tkanje regijske mreže lahko zato predstavlja močno oporo posameznim akterjem pri njihovem delovanju na lokalni in nacionalni ravni ter krepi strateško moč regije na področju filmske vzgoje v mednarodnem prostoru.

Prihodnost filmske vzgoje v regiji bo zaznamovana z iskanjem inovativnih pristopov, ki bodo skozi sinergijo fizičnega in digitalnega prostora krepili povezave med filmom, kinom in mladim občinstvom ter zagotavljali stabilen razvoj področja znotraj držav in širše regije.

Povzetki predstavitev in diskusij

Regijsko srečanje – izmenjava znanj, izkušenj, izzivov

Povzetek predstavitev

Darko Bašeski, izvršni direktor Festivala mladinskega filma Giffoni Macedonia, je predstavil izkušnjo prenosa festivala na splet v času epidemije. Festival Giffoni Macedonia temelji na principu odločanja mladih, ki so skozi delavnice dejavno vpeti v oblikovanje festivalskega programa in ustvarjanje živahne filmske skupnosti. Prav zato je bil njihov glavni namen na spletu v čim večji meri zagotoviti »živo« festivalsko okolje. Za ta namen so vzpostavili svojo spletno platformo, kamor so poleg filmskega programa prenesli tudi spremljevalne dejavnosti. Ohranili so celo festivalsko gostoljubnost (hospitality). Spletna festivalska edicija je na koncu ponudila več programa kot leta poprej, a ga je spremljala skoraj polovica manj mladih. Kot je v zaključku poudaril Bašeski, so mladi zaradi prenosa šolanja in večine dejavnosti na splet tega medija tudi že naveličani.

Eroll Bilibani, vodja izobraževalnih programov in kurator filmskih projektov DokuLab pri DokuFestu, je predstavil načine, preko katerih se jim je kljub epidemiji uspelo še bolj povezati z občinstvom in filmskimi ustvarjalci. Novo situacijo so sprejeli kot priložnost in ustvarili spletne filmske učilnice, uporabo filma pa še aktivneje promovirali v izobraževalnem sistemu. V virtualnem okolju so izvedli tudi filmsko šolo. Kljub modernizaciji in uspehom njihovih programov pa je za nadaljnji razvoj filmske vzgoje nujno partnersko sodelovanje, tako na regijski kot evropski ravni. Le tako bo filmska vzgoja dosegljiva vsakomur.

Ivana Alpeza, vodja filmsko-vzgojnega programa Sedmi kontinent, je predstavila glavne značilnosti programa medijskega opismenjevanja predšolskih otrok skozi film. Ključno vlogo za uspešno izvajanje programa ima »krog zaupanja«, ki ga sestavljajo mestna občina s svojo infrastrukturo, vzgojitelji, starši in prihodnji pedagoški delavci, s katerimi se povezujejo tudi prek univerzitetnih pedagoških oddelkov. Poleg zaupanja sta bila v času epidemije za uspešen prenos programa v virtualno obliko pomembna tudi kontinuiteta programa in osebni pristop izvajalcev do občinstva. Poudarila je, da je med pozitivnimi posledicami prenosa na splet širša dostopnost programa na državni ravni, predvsem v družbeno in kulturno ranljivejših predelih, med negativnimi pa izguba družbene in magične izkušnje kina ter otroškega doživetja

ob njej. Izziv za prihodnost v novi normalnosti vidi predvsem v iskanju ravnovesja med izkušnjo v kinu in spletnim filmskim doživetjem.

Barbara Kelbl, vodja Kinodvorovega šolskega programa, se je v svojem prispevku osredotočila na delovanje kinematografa in njegovo vlogo na področju filmske vzgoje v času epidemije. Na primeru Kinodvorovega šolskega programa je predstavila izzive in rešitve, ki so jih oblikovali ob zaprtju kina in posledičnem prenosu vsebin na splet. Spletni ogled filma ne more biti enak doživetju v kinu, zato je treba poiskati dodatno vrednost spletne izkušnje. Pri tem je poudarila pomembnost prenosa obfilmskih aktivnosti s spleta nazaj v fizični svet. Poleg potreb in želja občinstva (otrok, učiteljev, staršev) je pri tem treba upoštevati tudi potrebe drugih akterjev, kot so distributerji, filmski ustvarjalci, filmsko-vzgojni delavci itd., ki so v tej situaciji izgubili delo ali so bili primorani spremeniti svoj način delovanja. Zaključila je, da nova realnost za delovanje kinematografa na področju filmske vzgoje odpira nove poti, ob tem pa terja veliko razmisleka, kam in kako naprej.

V diskusiji so govorniki najprej odprli temo trajnostnega razvoja. Kot ključne pogoje za neprekinjeno delovanje programov so opredelili: redno financiranje oziroma podporo lokalnih oblasti, zaupanje in zvestobo občinstva ter vlogo strateških partnerjev (zlasti učiteljev) in drugih podpornih mrež, ki zagotavljajo izmenjavo znanj, orodij in filmskih vsebin. Pri prenosu vsebin na splet je ključno poznavanje občinstev, njihovih želja in potreb. Prav zato so v tem času bistvenega pomena evalvacije in sprotne prilagoditve posameznih dejavnosti. Diskusija se je zaključila z razmislekom o prihodnosti kina in filmske vzgoje. Govorniki ostajajo optimistični kljub številnim izzivom. Po njihovem mnenju je izkušnja kina nenadomestljiva, a jo bo treba prilagajati novim željam in potrebam občinstva, jo oblikovati kot privlačen in varen družabni dogodek. Podobno se bodo tudi filmsko-vzgojni programi morali prilagajati novi spletni realnosti. Govorniki prihodnost filmske vzgoje vidijo v vztrajnem delu, ki se mora nadaljevati ne glede na obstoj nacionalnih strategij ali podporo državnih institucij ter vztrajati pri povezovanju izobraževalnega in kulturnega polja.

Filmska vzgoja v regiji

Povzetek dela v skupinah

V popoldanskem delu so bili udeleženci seminarja razdeljeni v pet tematsko različnih skupin. Vsaka skupina se je ukvarjala z enim aktualnim izzivom področja: kakovost programa, razumevanje občinstev, nove tehnologije in kino, močne partnerske mreže ter novi poslovni modeli in financiranje. Udeleženci so skozi skupinske diskusije razmišljali o možnih načinih soočanja s trenutno situacijo in nadaljnjem razvoju ter tako izmenjali svoje znanje, izkušnje in prakse.

Prva skupina je razmišljala o **kakovosti programa** in o tem, kako jo obdržati v prihodnje. Zastavili so si več vprašanj, med njimi tudi, kako ohraniti kakovost spremljevalnih vsebin ob prenosu iz fizičnega v digitalno okolje in kako zagotoviti dostopnost opreme vsem uporabnikom. Odprli so tudi vprašanje, kako v poplavi prosto dostopnih vsebin ozaveščati občinstvo o vrednosti in pomenu skrbno izbranega kakovostnega

programa na spletu, ki poleg filmskih vsebin prinaša dodatna gradiva. Skupina je zaključila, da bo za zagotavljanje kakovosti programa v novem in dokaj neznanem okolju potrebnega še veliko dela, pa tudi redne evalvacije, pri čemer ne smemo pozabiti na osnovne vrednote naših programov in projektov.

Druga skupina je razpravljala na temo **razumevanja občinstev**. V razpravi so poudarili, da je v novi realnosti nujno dobro poznavanje občinstva in njegovih spremenjenih gledalskih navad. Pri tem je pomembno, da gledalske navade spremljamo in jih obenem aktivno sooblikujemo. V to naj bo vključen tudi razmislek o primernem načinu nagovora vsake posamezne skupine. Novi načini filmske izkušnje v spletnem okolju naj bodo do uporabnika čim prijaznejši.

Tretja skupina se je spopadala z vprašanjem **novih tehnologij in kina**. Skozi skupno razpravo so ugotovili, da večina svoje občinstvo z uporabo spletnih platform razširja. V pogovoru se je skupina dotaknila tudi distribucije in vloge kina v novi realnosti. Razmišljali so, kako preseči pomanjkanje fizičnega stika in opozorili na problematiko dostopnosti nove tehnologije – tako same opreme kot uporabniškega znanja, ki se v različnih starostnih skupinah razlikuje. Zaključili so, da je filmsko vzgojo v novem okolju treba razumeti v postmodernem kontekstu, ki njeno prakso določa interaktivno, povezano z drugimi vsebinami in tehnologijami.

Četrta skupina je predstavila vprašanje pomena **močnih partnerskih mrež**. Ob pomanjkanju nacionalnih strategij je partnerstvo še kako pomembno, predvsem z vidika izmenjave znanja, vsebin in tehnologij. To omogoča rast vseh vpletenih – tako posameznikov kot njihovih organizacij. Glede na izkušnje so zaključili, da na pobude povezovanja od zunaj ni smiselno čakati, temveč se mora skupnost angažirati sama.

Peta skupina je razglabljala o novih **poslovnih modelih in financiranju**. Ugotavljali so, da se v regiji soočamo s podobnimi problemi, predvsem s pomanjkanjem oziroma neobstojem dolgoročnih oziroma stalnih virov financiranja, ki bi bili namenjeni izključno filmski vzgoji. Zaradi epidemije večina svojih programov, prijavljenih na razpise, ni izpeljala v celoti, zato jih skrbijo zahtevki po vračanju sredstev. V času, ko sektor ne more izvajati svojih dejavnosti v celoti, tudi vsi drugi načini zaslužka odpadejo. Pri tem pa se pojavlja bojazen o zmanjšanem obsegu financiranja dejavnosti v bližnji prihodnosti. Ključno za finančno preživetje je torej javno financiranje (na državni, lokalni ravni).

Prvi dan seminarja je povzel **Mark Reid** (BFI), ki je idejo in situacijo filmske vzgoje podal s prisodobo teleskopa. Na eni strani so »filmski in kino« izvajalci filmske vzgoje, na drugi pa vzgojitelji in učitelji. Prvi dan seminarja je obravnaval filmsko vzgojo predvsem s perspektive prvih, pri razmišljanju o razvoju filmske vzgoje pa moramo vključevati perspektivo obeh in tudi potrebe drugih. Reid je zavnil bojazen, da bi v novi realnosti filmska vzgoja izgubila vrednost in pomen ter postala marginalizirana v osnovnem izobraževanju. Na podlagi izkušenj BFI, ki je filmsko vzgojo v času epidemije večinoma prestavil na splet, je govorec zagotovil, da je ta zdaj še bolj dostopna, na kar kaže tudi številčnejša udeležba na njihovih spletnih dogodkih. Reid je v zaključku opozoril še na potrebe otrok in se pri tem navezal na predstavitev Barbare Kelbl, ki je naštel pet ključnih otrokovih potreb: umetnost, igra, dialog in interakcija, sodelovanje,

razmišljanje ter enake možnosti. Kot pravi Reid, moramo film in filmsko vzgojo v prihodnosti misliti prav skozi prizmo teh petih potreb oziroma razmišljati, kako se lahko film na unikaten način odziva nanje.

Oblikovanje dolgoročnih filmsko-vzgojnih strategij in soočanje z izzivi

Povzetek predstavitev

Ian Wall, direktor izobraževanja pri Film Space, partnerski organizaciji projekta *Film Education: from Framework to Impact*, je predstavil razvoj spletnega usposabljanja *Mass Open Online Course – Film Education – A User's Guide* in njegove rezultate. Usposabljanje je nastalo na podlagi analize stanja na področju filmske vzgoje. Med pomembnimi točkami pri snovanju sta bila dostopnost usposabljanja in nagovor čim širšega kroga občinstva. Pričakovano se je odzvalo veliko učiteljev, poleg njih pa tudi številni izvajalci s področja filma in kina. Največje zanimanje so udeleženi pokazali za filmsko vzgojo predšolskih otrok in za praktične napotke glede poučevanja filmskega ustvarjanja. V pripravi je tudi spletna stran, kjer bodo vsebine dostopne v več jezikih in na razpolago za vključevanje v pouk. Poleg jezikovne dostopnosti pa bo spletna stran poudarjala tudi interaktivnost, saj se ta kaže za enega ključnih načinov učenja.

Sanja Jovanović, profesorica na področju avdiovizualne produkcije in sodelavka Filmskega centra Črne gore, je predstavila trenutno stanje na področju filmske vzgoje v njihovi državi. Osredotočila se je na ključne korake, ki jih vodijo k oblikovanju nacionalnega trajnostnega modela filmske vzgoje. Opozorila je na pomembnost nastanka dokumenta, ki poudarja pomen filmske vzgoje na državni ravni, tako v šolah kot zunaj njih, spodbuja filmsko prakso med mladimi in krepi zavest občinstva v odnosu do kina. Pri oblikovanju strategije so izhajali iz izkušenj evropskih in regionalnih partnerjev, tudi sami pa so pripravili raziskavo ter preučili trenutne gledalske navade in odnos do filmske vzgoje v državi med učitelji ter otroki in mladimi. Rezultati ankete so bistveno pripomogli k snovanju strategije, to pa bodo predstavili tudi odločevalcem na ministrstvu za izobraževanje z željo po vključenosti filmske vzgoje v šolski sistem. V strategijo vključujejo tudi druga področja, ključna za nadaljnji razvoj trajnostnega modela filmske vzgoje: od priprave široke baze filmov s poudarkom tudi na nacionalni kinematografiji in sinhronizaciji filmov za najmlajše do prevajanja ključne filmske literature.

Živa Jurančič, trenutna vodja Kinodvorovega programa za mlada občinstva, je na primeru Kinodvora izrisala pet temeljnih gradnikov, ki so nujni za razvoj trajnostnega modela filmske vzgoje: stabilen vir financiranja (v primeru Kinodvora je to mestna občina), vodstvo in ekipa, ki težita k razvoju programa, strateški partnerji, občinstvo in šolski sistem. Te gradnike je nato prezrcalila na nacionalno raven in predstavila dosedanje dosežke skupaj z določenimi problematičnimi točkami. Na nacionalni ravni že obstaja mreža kinematografov, ki skupaj s strateškimi partnerji zagotavlja kakovosten program; opaziti je tudi porast obiskovanja kinematografov v okviru Art kino mreže Slovenije. Prav tako je bila pred nekaj leti sprejeta nacionalna strategija za razvoj filmske vzgoje, ki v šolski sistem vpeljuje filmsko vzgojo kot poseben izbirni predmet. Ključni problem pa še vedno ostaja pomanjkanje dolgoročnega financiranja, ki bi zagotovilo stabilen razvoj in širok doseg kakovostnih filmsko-vzgojnih vsebin. V tem kontekstu je spregovorila tudi o problemu distribucije kakovostnih filmskih naslovov za mlada občinstva, ki je v tem trenutku še vedno

odvisna od tržne logike. Zaključila je, da se moramo še posebej v teh časih zavedati pomena filmske vzgoje, saj ne krepi le filmske kulture, temveč bistveno oblikuje tudi razvoj vsakega posameznika in spodbuja kritično mišljenje.

Charlotte Giese, svetovalka in ustanoviteljica oddelka za mlada občinstva na Danskem filmskem inštitutu (DFI), je v opisala razvoj dolgoročne strategije in trajnostnega modela filmske vzgoje na Danskem. Poudarila je pomembno vlogo državne podpore v produkciji in distribuciji danskih otroških in mladinskih filmov ter zavest odločevalcev, ki jo izraža vodilo: »Če izgubimo eno generacijo, izgubimo vse.« Vizija, da naj »vsak otrok izkusi, razume in ustvarja film«, se danes kaže v petih glavnih filmsko-vzgojnih programih: šolski filmski program v kinu, spletna platforma, ki film prinaša v šole, program za predšolske otroke v kinu, spletna platforma za uporabo filma v predšolski vzgoji in filmski studio, kjer otroci in mladi lahko posnamejo svoj kratki film. Programi se razvijajo sproti in poskušajo slediti hitremu razvoju novih tehnologij. Za uspešen trajnostni model filmske vzgoje je ključna tudi nacionalna mreža partnerjev, ki jo DFI finančno podpira. Za konec je govorka poudarila, da gledanje filmov na spletu dopolnjuje gledanje filmov v kinu in da se iz trenutne situacije lahko tudi učimo ter novo znanje prenesemo v prihodnost.

V diskusiji so se govorke dotaknile pomembnosti strategij in jasnih vizij. Poudarile so, da je strategija pomembna, ker nudi oporo na vsakem koraku in določa celoten razvoj. Ob tem zagotavlja tudi koordinacijo vseh vpletenih v smeri zastavljenih ciljev. Spregovorile so tudi o razmerju med spletnimi filmskimi bazami in kinom kot prostorom filmske vzgoje. Charlotte Giese je poudarila, da sta to dva vzporedna načina: tudi sami so v okviru DFI začeli kot filmski festival in film šele nato prenesli v učilnice ter ga tako naredili res široko dostopnega tudi tam, kjer kina ni. Ogled filma v razredu na spletni platformi tako lahko razumemo kot ozaveščanje otrok in mladih, vabilo v kino ali dodatno dejavnost z nalogami in celo možnost ponovnega ogleda filma, kar še poglobi otrokovo razmišljanje in senzibilnost za film. Temu je pritrdila tudi Sanja Jovanović, ki je poudarila pomembnost sodelovanja šole in kina. Govorke so zaključile, da je pri tem ključna dostopnost, ki je omogočena na več načinov, tudi z zagotavljanjem nižje cene vstopnic ob podpori lokalnih oblasti. Živa Jurančič je diskusijo o dolgoročnih strategijah za razvoj trajnostnih modelov filmske vzgoje zaključila s povzetkom Charlotte Giese, da je tudi v primeru, če strategije nimamo, vedno treba nekje začeti, potrpežljivo stopati korak za korakom in iz majhnega graditi veliko. Kot je eden od udeležencev ugotovil že v pogovoru prejšnjega dne, na strategijo ne moremo čakati, temveč se moramo zavzemati sami.

Kako oblikovati strategijo razvoja filmske vzgoje?

Povzetek kratkega predavanja

Edita Bilaver Galinec, poslovna svetovalka in soustanoviteljica neprofitne organizacije Djeca susreću umjetnost, je v drugem delu dneva udeležencem najprej pripravila kratko predavanje o oblikovanju strategije za razvoj filmske vzgoje in predstavila ključne točke. Tudi ona je poudarila pomembnost strategije za doseganje dolgoročnih ciljev in vzpostavitev trajnostnih modelov filmske vzgoje. Pri tem je kot ključna opredelila tri vprašanja: *kdo smo in zakaj potrebujemo strategijo, kako bomo naše cilje dosegli in koga bomo pri tem potrebovali oziroma vključili*. Predavateljica je strategijo primerjala z zemljevidom poti, ki vodi

do nekega cilja – v tem primeru je cilj uspeh, zaupanje in priznanje organizacije oziroma programa med vsemi vpletenimi, občinstvom in širšo javnostjo. Pri razvoju strategije, za katero sta na začetku ključni izjava o poslanstvu in jasna vizija, je seveda nujno vključiti vse vpletene, od vodstva in zaposlenih do drugih udeleženi oziroma občinstva, ki ga moramo dobro (s)poznati. Opozorila je na nujni del, ki večkrat umanjka: redno evalvacijo sprejete strategije ter voljo do njenega spreminjanja, ko in če je to potrebno. V zaključku je še enkrat poudarila pomembnost skupinskega dela in moč, ki bi jo vsi vpleteni pridobili, če bi se oblikovala regijska mreža. Tako bi vsi imeli več pogajalske moči, delili bi znanje, izkušnje in orodja, kar bi pripeljalo tudi k zmanjšanju stroškov. To pa bi lahko predstavljalo nov trajnostni model razvoja filmsko-vzgojnih programov.

Kako oblikovati strategijo razvoja filmske vzgoje?

Povzetek dela v skupinah

Tudi tokrat je delo potekalo v petih tematsko različnih delavnicah, in sicer: oblikovanje skupne vizije in poslanstva ter opredelitev elementov analize SWOT: prednosti (strengths), slabosti (weaknesses), priložnosti (opportunities) in nevarnosti (threats) za možno strategijo razvoja filmske vzgoje v regiji.

Vizija in poslanstvo

Skupina je oblikovala jasno vizijo, ki se glasi: »Regija, povezana skozi film«. Obrazložila jo je s poslanstvom: »Prek partnerstev izvajalcev filmske vzgoje v regiji [oblikovati] regionalno središče, ki skrbi za širše razumevanje umetniške vrednosti filma, krepí njegovo pomembnost in zagotavlja dostopnost kar najširšim občinstvom.«

Prednosti

Skupina je predstavila prednosti mreženja različnih udeležencev pri razvoju strategije filmske vzgoje v regiji. Glavno prednost so prepoznali v raznolikosti akterjev, ki lahko nagovorijo različna občinstva, s čimer se širi dostopnost vsebin. Mreženja zagotavljajo tudi izmenjavo znanj in izkušenj; Slovenija in Črna gora lahko služita kot primera dobre prakse z že razvito strategijo. Mreženje lahko v regiji poteka dokaj enostavno, saj imajo države zelo podobno organiziran šolski in kulturni sistem. Prav tako ne smemo pozabiti na skupno kulturno zgodovino in filmsko dediščino, ki jo lahko skozi regijsko mreženje bolje vzdržujemo in širimo. Veliko prednost prinašajo tudi že razviti in izjemno kakovostni primeri filmske vzgoje, ki so prepoznani v tujini, s čimer se regija umešča na zemljevid pomembnih evropskih filmsko-vzgojnih iniciativ.

Slabosti

Med slabostmi je skupina opredelila šibko promocijo programov in neredno financiranje iz javnih sredstev, namensko usmerjeno v razvoj filmske vzgoje. Posledično se področje srečuje s kadrovske podhranjenostjo oziroma prekarnostjo, kar ovira razvoj organizacij in njihovih programov. Edita Bilaver Galinec je dodala, da je tema človeškega kapitala izjemnega pomena. Izobraževati moramo tako izvajalce filmske vzgoje kot učitelje, pri zaposlovanju pa je bolje slediti kakovosti kot številčnosti. Moderatorica je zaključila, da je poznavanje slabosti pri oblikovanju strategije nujno, saj nam pokaže, kam moramo nameniti dodatni vložek.

Nevarnosti

Skupina je najprej opozorila na zelo očiten problem pomanjkanja konsistentnosti na politični ravni. Večina je odvisna od javnega financiranja, ki ne omogoča dolgoročnega načrtovanja in trajnostnega razvoja. Vsaka menjava oblasti ali sprememba infrastrukture je potencialno nevarna, saj lahko financiranje čez noč ukine. Poleg tega so le redka javna sredstva namensko usmerjena v podporo izvajanja in razvijanja filmske vzgoje. Izvajalci morajo tako svoje programe prijavljati na razpise drugih področij z drugačnimi nameni in cilji, s tem pa trpi kakovost in se zmanjšuje njihov dejanski potencial. Dodatno nevarnost predstavlja velika konkurenca. Izvajalci filmske vzgoje ne tekmujejo zgolj z drugimi področji pri pridobivanju virov financiranja, temveč tudi pri vključevanju v šolski sistem in pridobivanju pozornosti učiteljev. V drugem delu razmisleka je skupina pozornost namenila izzivom, ki jih prinaša epidemija, predvsem njen vpliv na finančno stabilnost organizacij, zlasti kinematografov, ki so zaprti ali delujejo zelo omejeno. Epidemija vpliva tudi na filmsko distribucijo in programiranje. Trenutno se vsi srečujemo z manjšim številom kakovostnih filmskih naslovov, ob tem pa so tisti, ki so na voljo, dražji. Številni distributerji so namreč zaradi lastnega preživetja prisiljeni v spremembo poslovnega modela delovanja in ne pristajajo na prilagajanje cen – niti v primeru izobraževalnih namenov ali brezplačnih projekcij. Nekatere nevarnosti prinaša tudi vse večja prisotnost na spletu, kjer sta konkurenca in boj za pozornost občinstva še večja. Ob tem pa spletni prostor zahteva tudi dodatne investicije v izobraževanje osebja na področju digitalne kulture in uporabe novih tehnologij.

Priložnosti

Spletne platforme pa prinašajo tudi priložnosti. Med glavnimi priložnostmi je zadnja skupina omenila večji doseg, tudi do prej marginaliziranih občinstev. Spletna mesta omogočajo filmskim ustvarjalcem večji dostop do njihovega občinstva in obratno. Z oblikovanjem prosto dostopnih gradiv, izobraževanj, seminarjev in delavnic lažje dostopamo do učiteljev in drugih izvajalcev filmske vzgoje. Te platforme prinašajo tudi nove možnosti za razvoj dodatnih vsebin, saj ponujajo nov prostor učenja in omogočajo večkratne ogleds istih filmskih vsebin. V zaključku je skupina priložnost prepoznala tudi v trenutnih spremembah okolja, v katerem delujemo. Kljub odsotnosti nacionalnih strategij so v posameznih državah že vzpostavljeni močni programi, opaziti pa je tudi velik zagon in navdušenje, kar ustvarja plodna tla za vzpostavitev strategije razvoja filmske vzgoje na ravni regije.

Dvodnevni seminar je zaključil **Ian Wall**, ki je povzel največkrat omenjene ideje, misli in dileme, predvsem pa odprl prostor za razmislek, kam in kako naprej. Najprej je opozoril, da vrnitve v »staro normalnost« ne bo. Čaka nas »nova normalnost«, v kateri bosta fizični in digitalni svet soobstajala, zato moramo ta trenutek izkoristiti za raziskovanje vseh priložnosti, ki jih prinaša njun soobstoj za naš nadaljnji razvoj (na primer doseganje novih občinstev). Spoj digitalnega in fizičnega sveta je označil kot kavelj 22, kjer se vrtijo vprašanja: kako ohraniti magičnost kina, kdaj bodo kini spet odprti, kateri filmi bodo na voljo, kdo bo želel priti v kino in kaj bo z obiskom šol. Pri iskanju odgovorov na ta vprašanja moramo razmisliti o dodani vrednosti filmsko-vzgojnih projektov v novem okolju. Ključne so tudi raziskave občinstva, pri čemer je Wall predlagal tesnejše sodelovanje z akademskim svetom oziroma univerzami. Akademsko podkrepilni argumenti imajo večjo težo pri odločevalcih na nacionalnih ravneh. Z nenehno analizo in evalvacijo programov pa lahko izboljšamo tudi lastno delovanje, pri čemer naj kriterij ne bo zgolj obsežnost vsebin,

Spletni regionalni
seminar filmske vzgoje
v Jugovzhodni Evropi

Koraki k razvoju filmske vzgoje

26. in 27.
januar
2021

temveč tudi kakovost. Za razvoj področja na ravni regije je bistveno partnerstvo, ki skozi dialog omogoča izmenjavo izkušenj in znanj ter združevanje moči pri ustvarjanju vsebin, s čimer lahko prihranimo čas in finančna sredstva. Med ključnimi strateškimi partnerji nikakor ne smemo pozabiti na učitelje. Prav njih je treba prepričati, kako zelo pomemben je film. Izbirati moramo kakovostne filme, upoštevati dosedanje filmske izkušnje mladih, jih seznanjati z nacionalno kinematografijo in jim odpirati pogled k drugačnemu. Pri tem je najpomembnejše zaupanje, ki ga gradimo z mladimi občinstvi in učitelji. Zgolj z zaupanjem lahko vzgojimo samozavestne gledalce, ki se ne bodo ustrašili raziskovanja novega filmskega sveta. Ob vsem tem pa ne pozabimo, da je film najprej in predvsem užitek!

FILM EDUCATION
FROM FRAMEWORK TO IMPACT

FELA
FILM EDUCATION
LITHUANIA

VISION KINO

CINEMATHEQUE

FILM Estonian
Film
Institute

GREEK
FILM
CENTRE

NFI
NATIONAL
FILM INSTITUTE
HUNGARY

MENO
AVILYS

MIMEA

SLOVENSKI
FILMSKI
CENTRE
SLOVENIA
AGENCIJA
REPUBLIKE
SLOVENIJE
FILM
CENTRE

Kinodvor.
Mestni kino.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa